

## LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED, LÕIMINGU PÕHIMÕTTED

Kiiresti muutuv maailm seab õppimisele omad nõuded. Põhiteadmiste kõrval muutuvad õpilase jaoks oluliseks teadmised, mis on vajalikud elus toimetulekuks. Õppekava järgselt on tegu üldpädevustega (väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatikapädevus, ettevõtlikkuspädevus). Õpilasele on tähtis kujuneda loovaks, aktiivseks, teadlikuks ja vastutavaks isiksuseks. Pädevuste kujunemine saavutatakse läbivate teemade kaudu, mis puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle. Nendest lähtuvalt tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid. Viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi, ülekoolilisi ja maakondlikke projekte, korraldatakse huviringide tegevust. Teemaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad. Nende valikul arvestatakse õpilase elukogemusi ja probleeme.

Lõimingud igapäevaelus, ümbritseva keskkonnaga ja erinevate õppeainete vahel esitatakse täpsemalt ainekavades ja õpetajate töökavades.

### Läbiva teema „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**”

käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu ja tegema mõistlikke kutsevalikuid.

#### **Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- kujundada õpilastes positiivset hoiakut õppimisse ning toetada esmaste õpioskuste omandamist
- õpilased õpivad tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma

#### **Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- pöörata tähelepanu õpilaste sotsiaalsetele- ja toimetulekuoskustele, nende huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele
- aidata õpilastel kujundada põhilisi õpioskusi, suhtlemis- ja enesekontrollioskusi
- tutvustada õpilastele erinevaid elukutseid

#### **Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- teadvustada õpilaste võimeid, huve, vajadusi ja hoiakuid
- arendada õpilastes õpioskusi

- arutleda õpilastega, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia
- vahendada õpilastele teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luua võimalus saada kutsenõustamist

Läbiva teema „ **Keskkond ja jätkusuutlik areng**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab, kaitseb ja väärtustab keskkonda.

**Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- pöörata õpilaste tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele

**Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- keskenduda õpilastega peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele
- arendada õpilastes säästvat suhtumist ümbritsevasse ja väärtustada elukeskkonda
- õpilased õpivad toimima keskkonda hoidvalt

**Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- kujundada õpilastes arusaama loodusest kui terviksüsteemist ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja loodusressurssidest
- õpilased õpivad hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi

Läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.

**Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- rõhutada õpilastele koostöö ja ühiste otsuste tegemise olulisust ja kogemust
- tutvustada õpilastele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone (Noored kotkad, Kodutütred), milles õpilased saavad osaleda

### **Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- innustada ja toetada õpilaste initsiatiivi ja iseseisvat tegutsemist ühiste eesmärkide nimel ning sellega kaasneva vastutuse ja kohustuse võtmist

### **Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- suunata õpilasi tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustust
- mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse

Läbiva teema „**Kultuuriline identiteet**“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis ning suhtub lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse. Oluline on pakkuda õpilasele võimalusi osaleda oma kultuurikeskkonna tavades.

### **Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- aidata õpilastel jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile
- kujundada õpilastes meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi ja toetada uudishimu uue ja erineva suhtes

### **Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- kujundada õpilastes positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist
- õpetada õpilastele respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust

### **Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- pakkuda õpilastele võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises
- tutvustada oma kultuuri ja kooli rahvusvaheliste projektide kaudu

Läbiva teema „**Teabekeskond**“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes mõistab, millised seaduspärasused kehtivad suhtlemisel kodus, koolis, avalikus kohas ning sealjuures ka internetis.

**Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- õpilased õpivad mõistma ning eristama olulisi teateid ebaolulistest

**Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- õpilased harjuvad lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki

**Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- õpilased õpivad mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus ning kasutama meediat teabeallikana
- aidata õpilastel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning neil ennast ja oma privaatsust kaitsta
- suunata õpilasi, et iseseisev teabeotsing muutuks neile harjumuspäraseks
- kujundada õpilastes tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi

Läbiva teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

**Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- õpilased õpivad tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid

**Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- suunata ja kohustada õpilasi kasutama tehnoloogiat erinevates ainetundides ja huvitegevuses, lähtuvalt kooli ja õppetööga seotud praktilistest ülesannetest

**Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- kujundada õpilastes IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes
- aidata õpilaste mõista tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile
- aidata õpilastel mõista ja kriitiliselt hinnata tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid
- arendada õpilastes loovust, koostööoskust ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides

Läbiva teema „**Tervis ja ohutus**“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Suunatakse õpilast leidma ja kasutama usaldusväärset tervise teavet ja abiteenuseid, omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käitumiseks. Kujundatakse õiget liikluskäitumist, järgimaks liikluses kehtivaid norme ning arvestamaks kaasliiklejaid.

#### **Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- kujundada õpilastes tervislikke ja ohutuid ja turvalisi käitumisviise
- aidata õpilastel mõista ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas

#### **Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- pöörata õpilaste tähelepanu väärtushinnangute kujundamisele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad vigastused, ohu tekkimine, alkoholi ja uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus)

#### **Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- kujundada õpilastes ohutust väärtustavaid hoiakuid
- arendada õpilastes tervisliku ja ohutu käitumise oskusi
- korraldada õpilastega ja õpilastele klassiväliseid ennetusprogramme
- kaasata õpilasi tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse

Läbiva teema „**Väärtused ja kõlblus**“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, viisakusreegleid ja kõlbluspõhimõtteid. Järgib neid koolis ja väljaspool kooli. Ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

#### **Teema käsitlemine I kooliastmes:**

- õpilased õpivad tundma iseennast
- aidata õpilastel omandada häid kombeid

- kujundada klassikollektiiv, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning rahvuslikkust

### **Teema käsitlemine II kooliastmes:**

- aidata õpilastel teadvustada ja mõtestada kõlbelisi norme
- aidata õpilastel kujundada sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu
- suunata õpilaste isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide põhjal
- tutvustada õpilastele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale

### **Teema käsitlemine III kooliastmes:**

- tutvustada õpilastele erinevaid maailmavaateid ja religioone nii ajaloos, kui ka tänapäeval
- toetada õpilastes sallivuse ja lugupidava suhtumise kujunemist
- suunata õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti